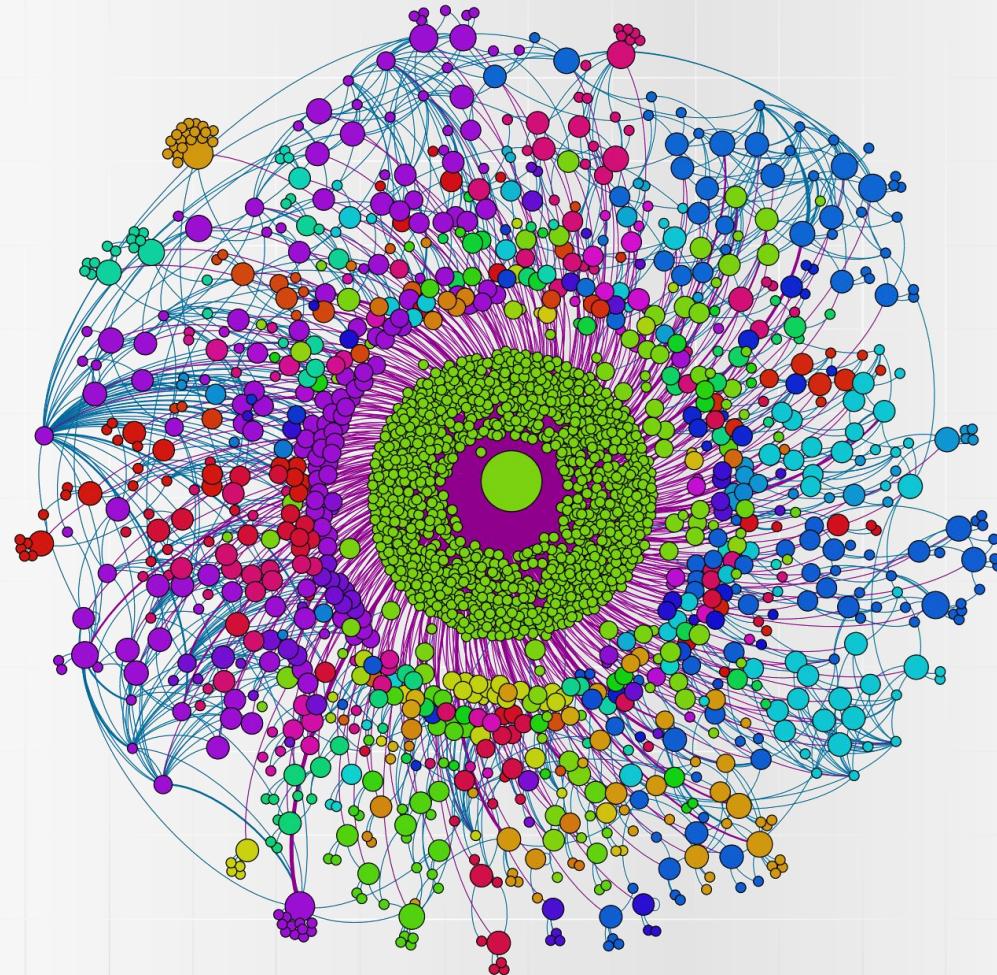

Sieci złożone

01. Wprowadzenie

Analiza sieci kontra Saddam Husajn

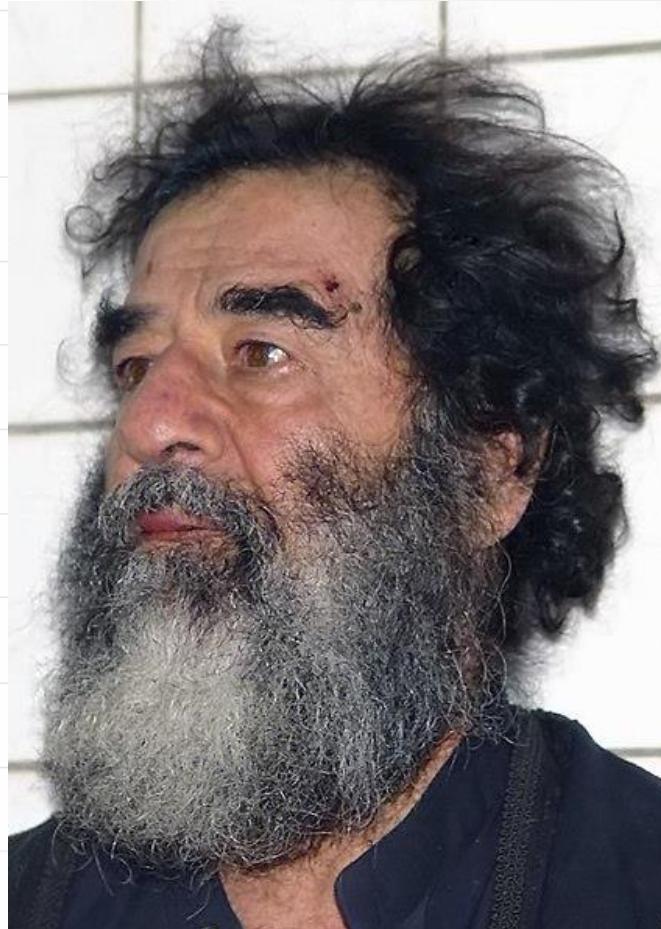

PUBLIC DOMAIN

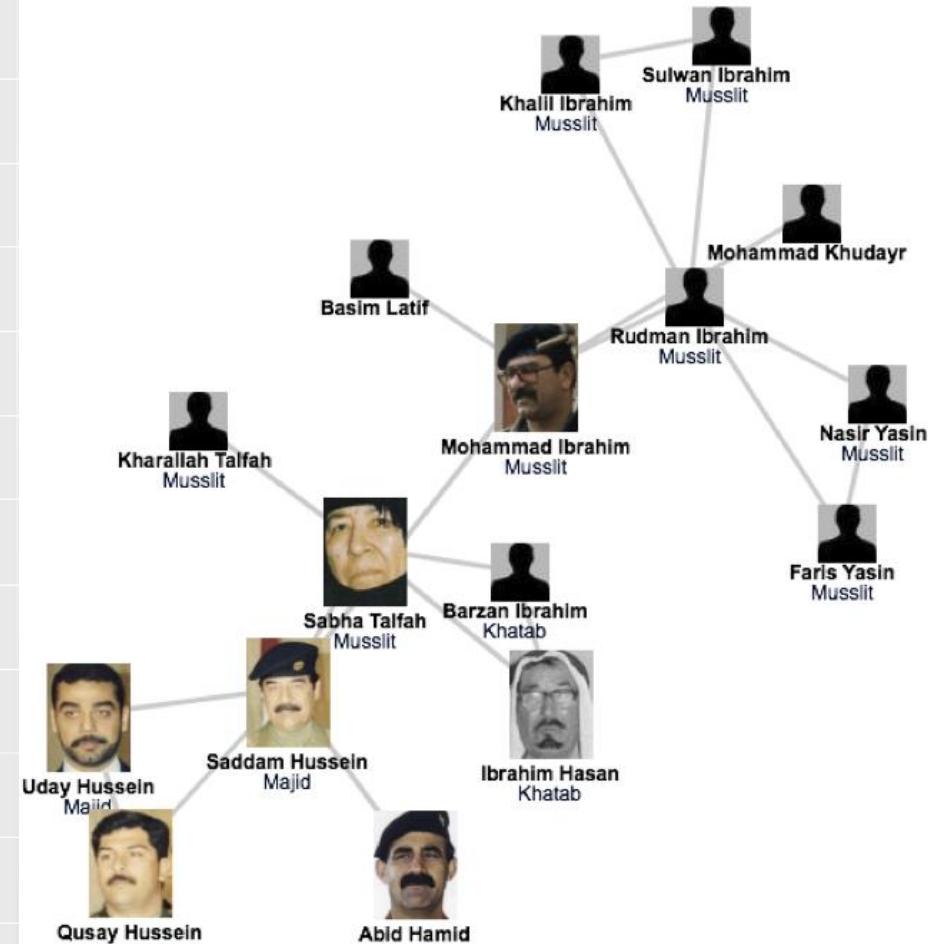

PUBLIC DOMAIN

Analiza sieci kontra Saddam Husajn

PUBLIC DOMAIN

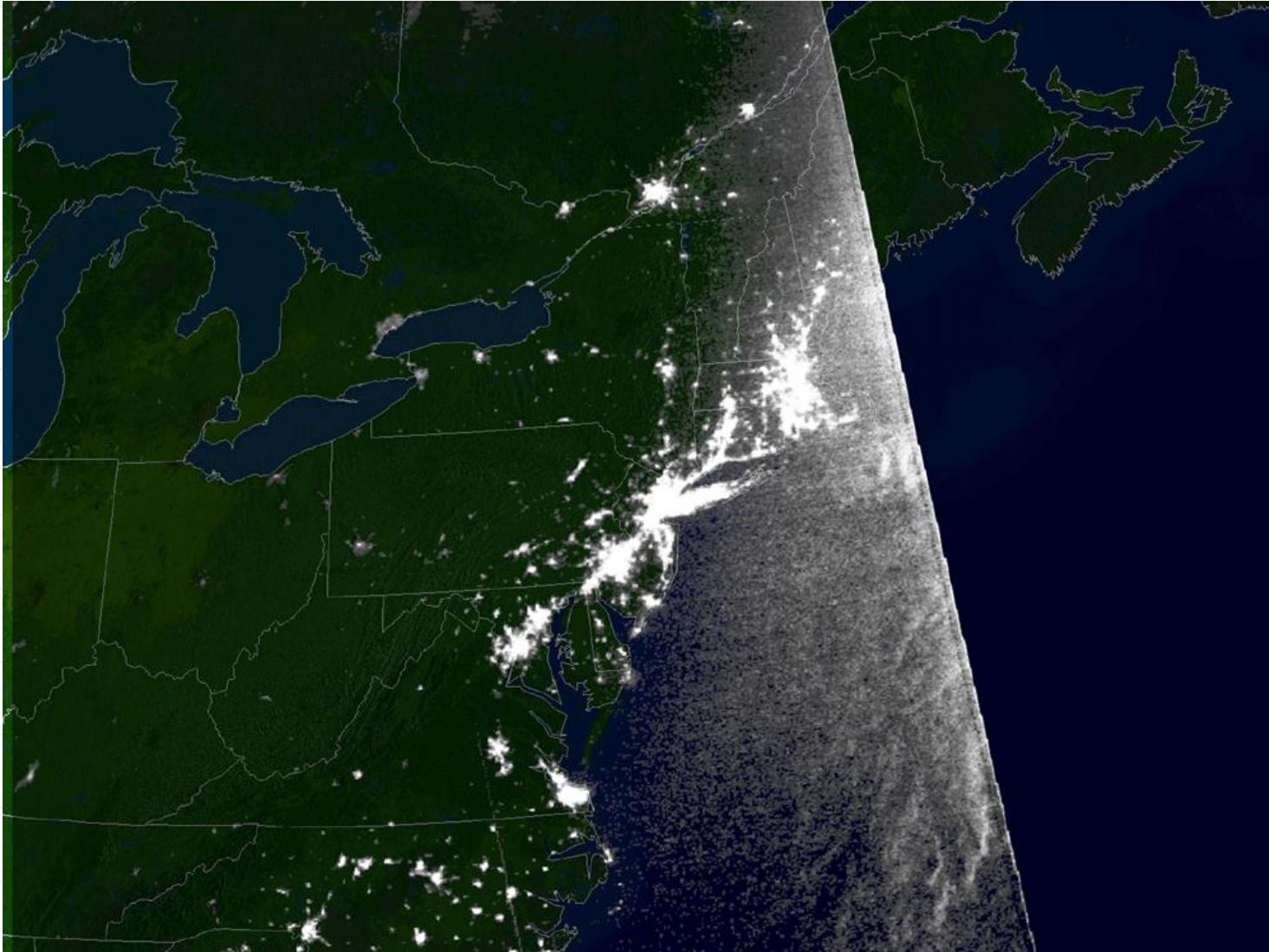

Analiza sieci kontra Saddam Husajn

- Potencjał predykcyjny sieci .
- Potencjał drzemiący w danych oraz trudności z jakimi trzeba się zmierzyć by uzyskać kompletny obraz sieci.
- Duża stabilność sieci.
- Wybór tego na jakiej podstawie zbudujemy sieć ma ogromne znaczenie dla wiedzy jaką będziemy mogli uzyskać z tej sieci.

Wrażliwość sieci – dlaczego warto je analizować

Wrażliwość sieci złożonych

- musimy zrozumieć, w jaki sposób struktura sieci wpływa na odporność złożonego systemu.
- opracować narzędzia ilościowe do oceny wzajemnych zależności między strukturą sieci a procesami dynamicznymi w sieci oraz ich wpływu na awarie.
- musimy znaleźć powtarzalne zależności, które można określić ilościowo, a nawet przewidzieć za pomocą narzędzi opracowanych przez naukę o sieciach.

Skrócona historia nauki o sieciach

- **Teoria grafów:** 1735, Euler
- **Badania nad sieciami społecznymi:** 1930, Moreno
- **Sieci komunikacyjne/Internet:** 1960
- **Sieci ekologiczne:** May, 1979.

Skrócona historia nauki o sieciach

Dostępność danych

- Sieć powiązań pomiędzy aktorami, 1998;
- World Wide Web, 1999.
- Sieci cytowań, 1998
- Sieci metaboliczne, 2000;
- Sieci interakcji pomiędzy białkami, 2001
- ....
- Serwisy społecznościowe (Facebook, Twitter, YT, Instagram etc.)
- Smart devices, IoT, GSM/3G/5G

Politechnika
Wrocławska

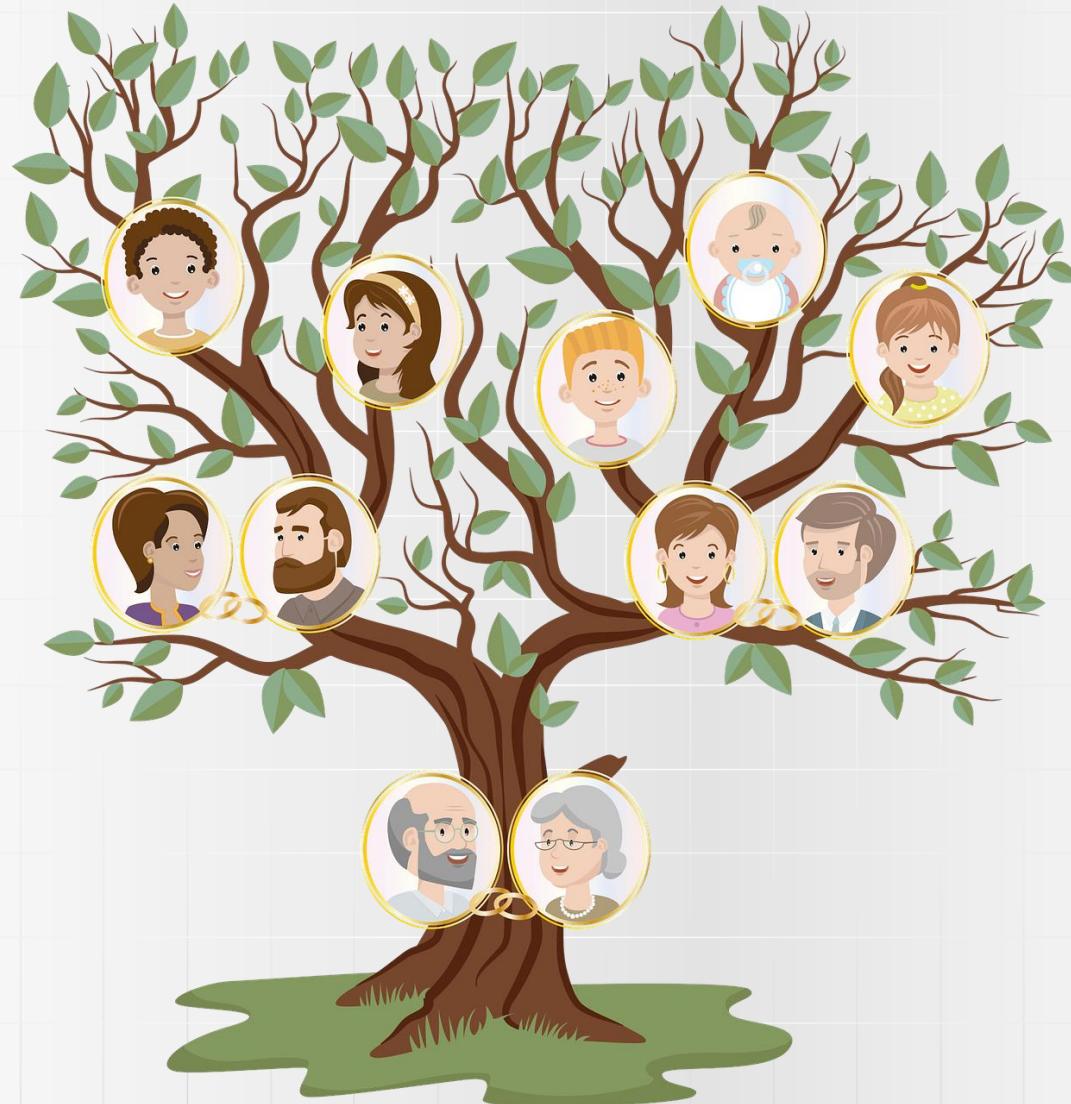
Sieci wokół nas

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Sieci społeczne

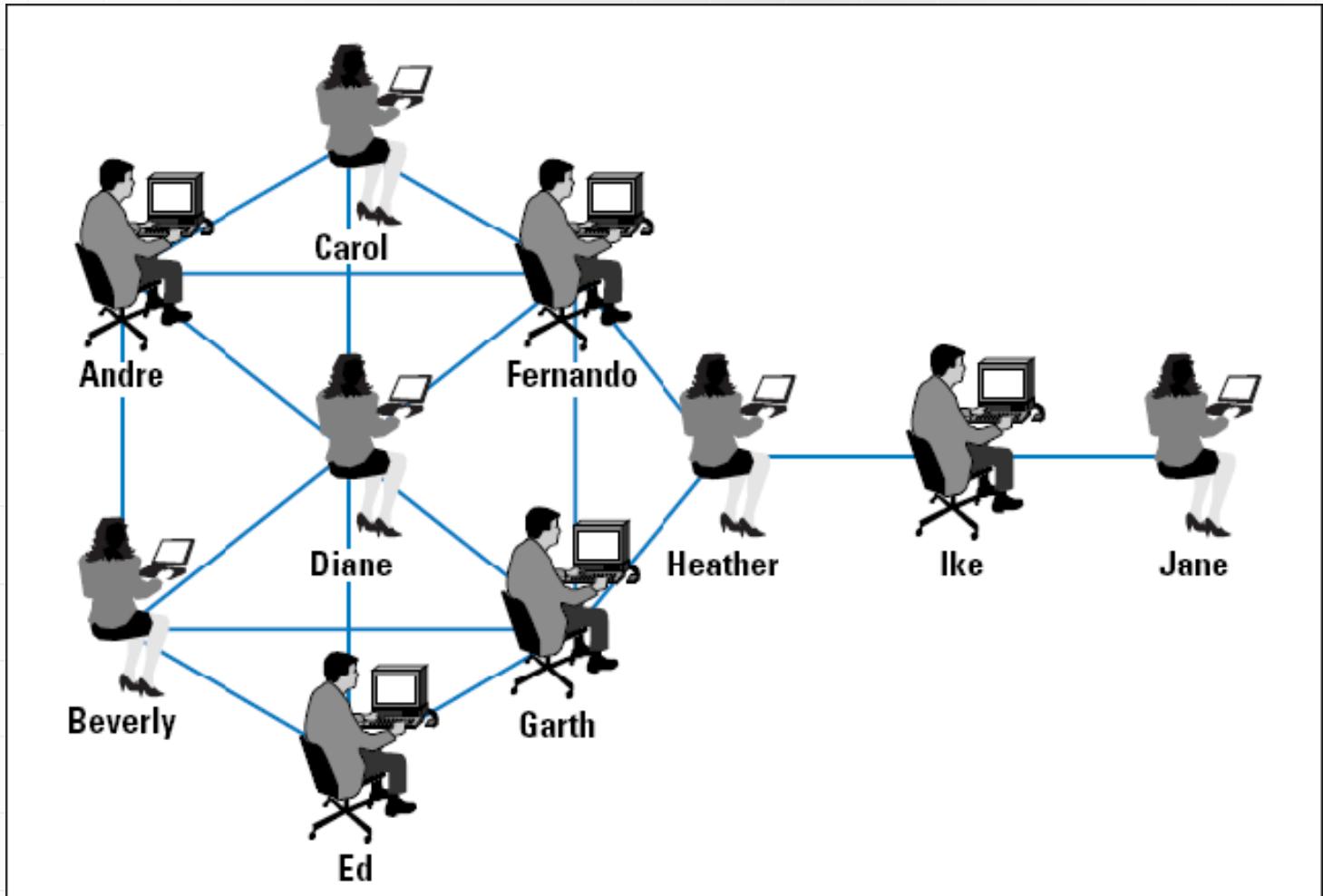
Sieci społeczne

Sieci społeczne

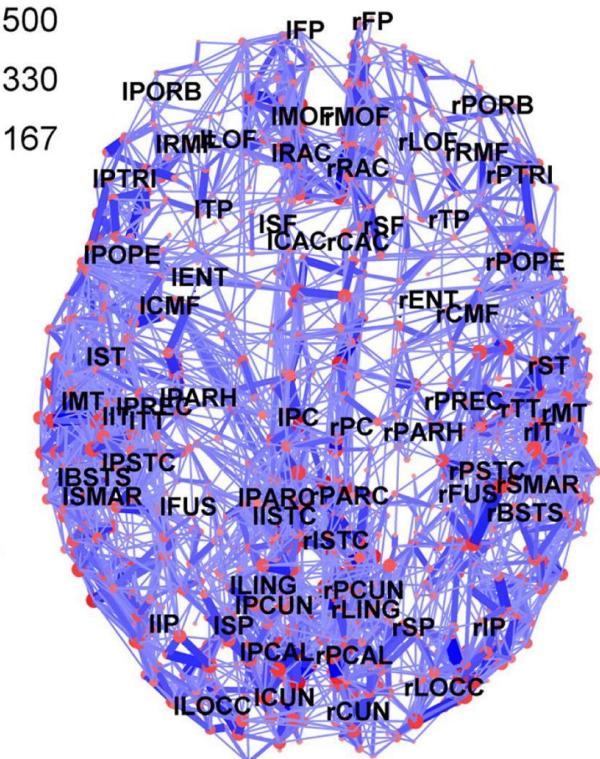
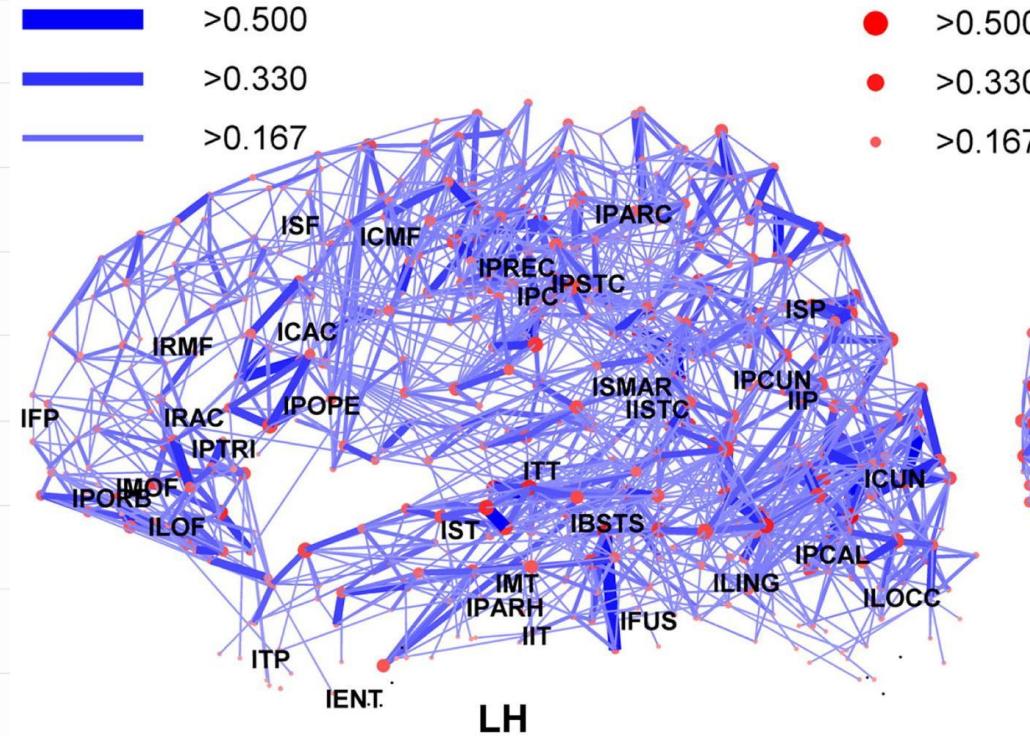

Sieci organizacyjne

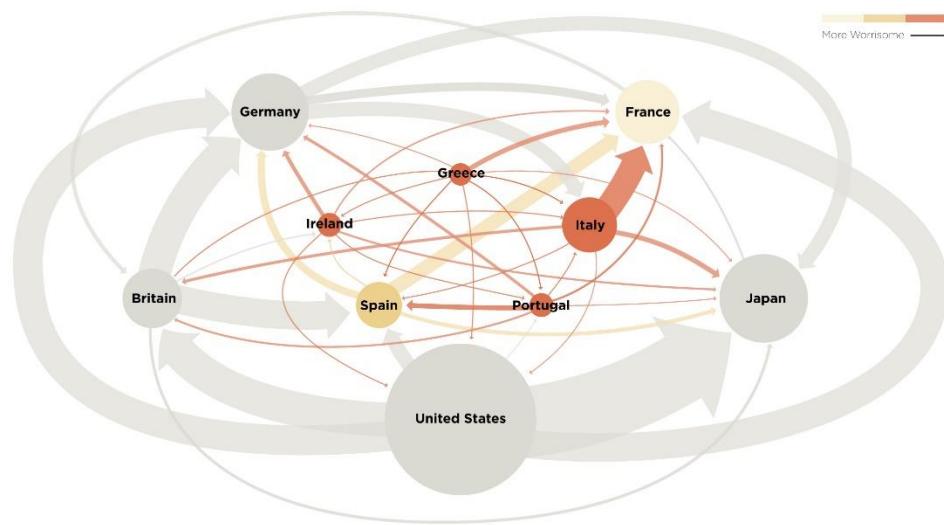
Sieć neuronów – mózg

- **84,6 +/- 9,8 miliardów neuronów w ludzkim mózgu** (Equal numbers of neuronal and nonneuronal cells make the human brain an isometrically scaled-up primate brain. *Journal of Comparative Neurology*, 513(5), 2009, 532-541.)

Sieci Finansowe

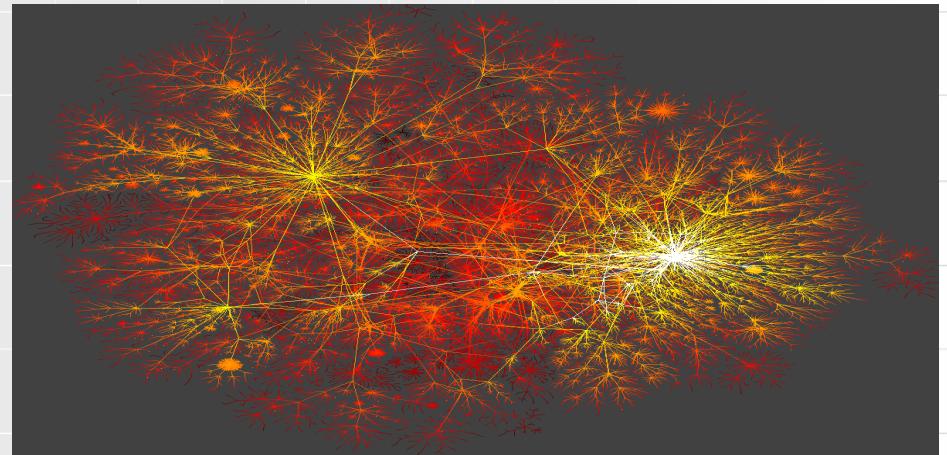
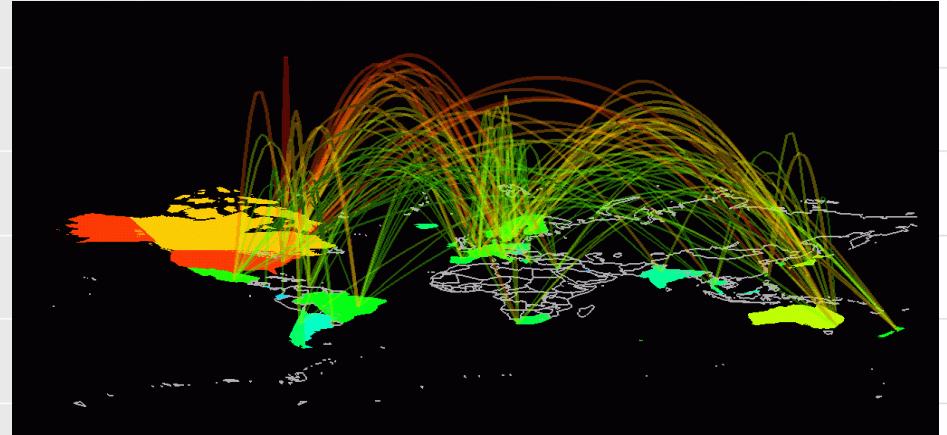
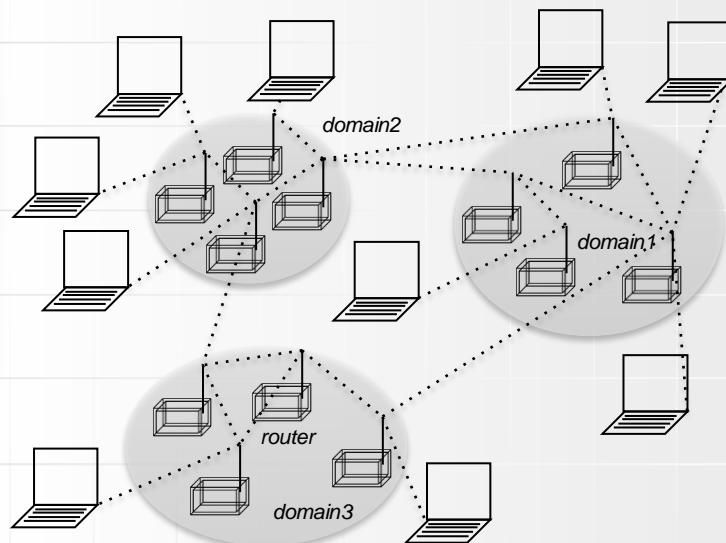

WWW

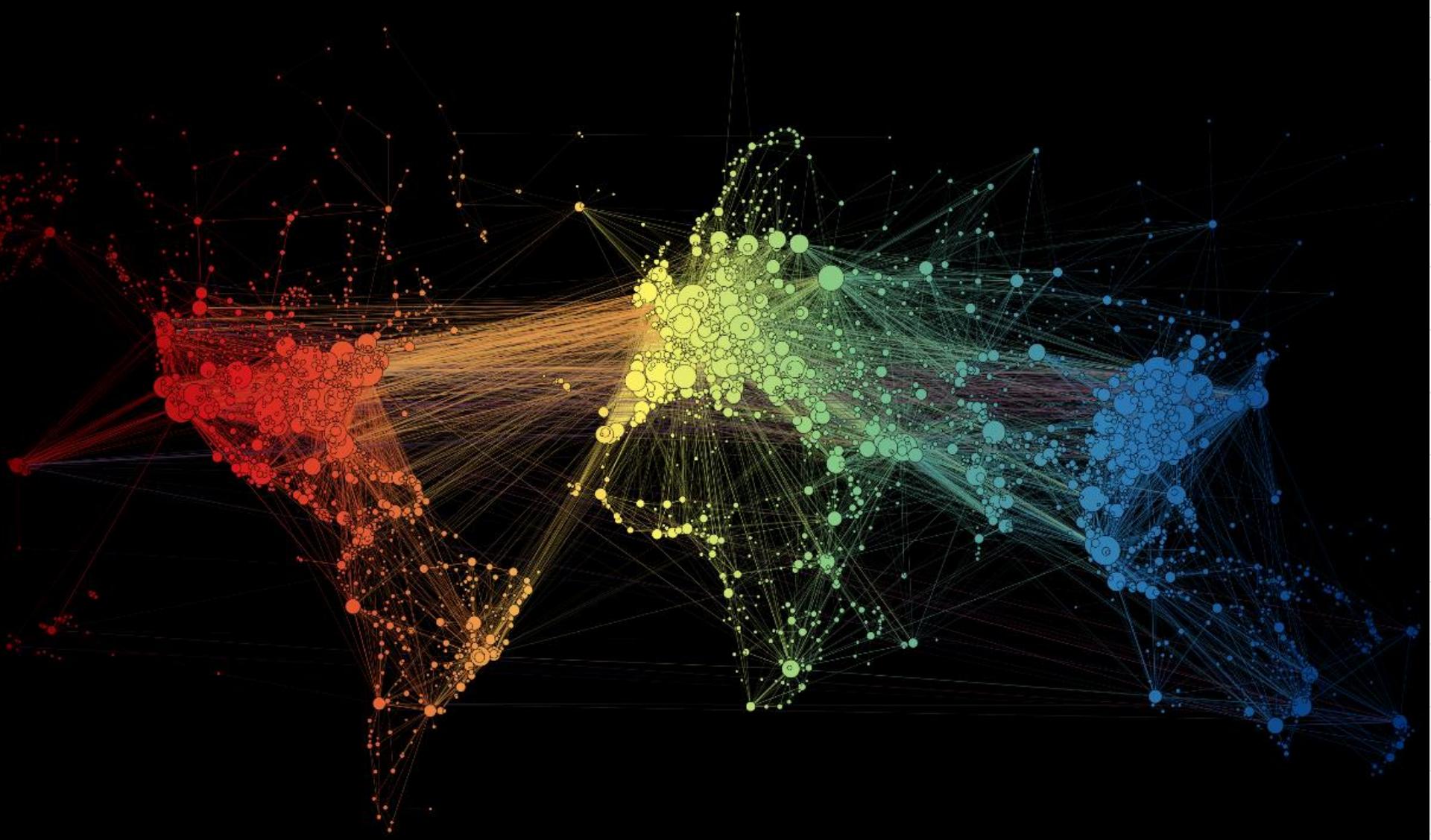

Sieci infrastrukturalne - Internet

Sieci infrastrukturalne – połączenia lotnicze

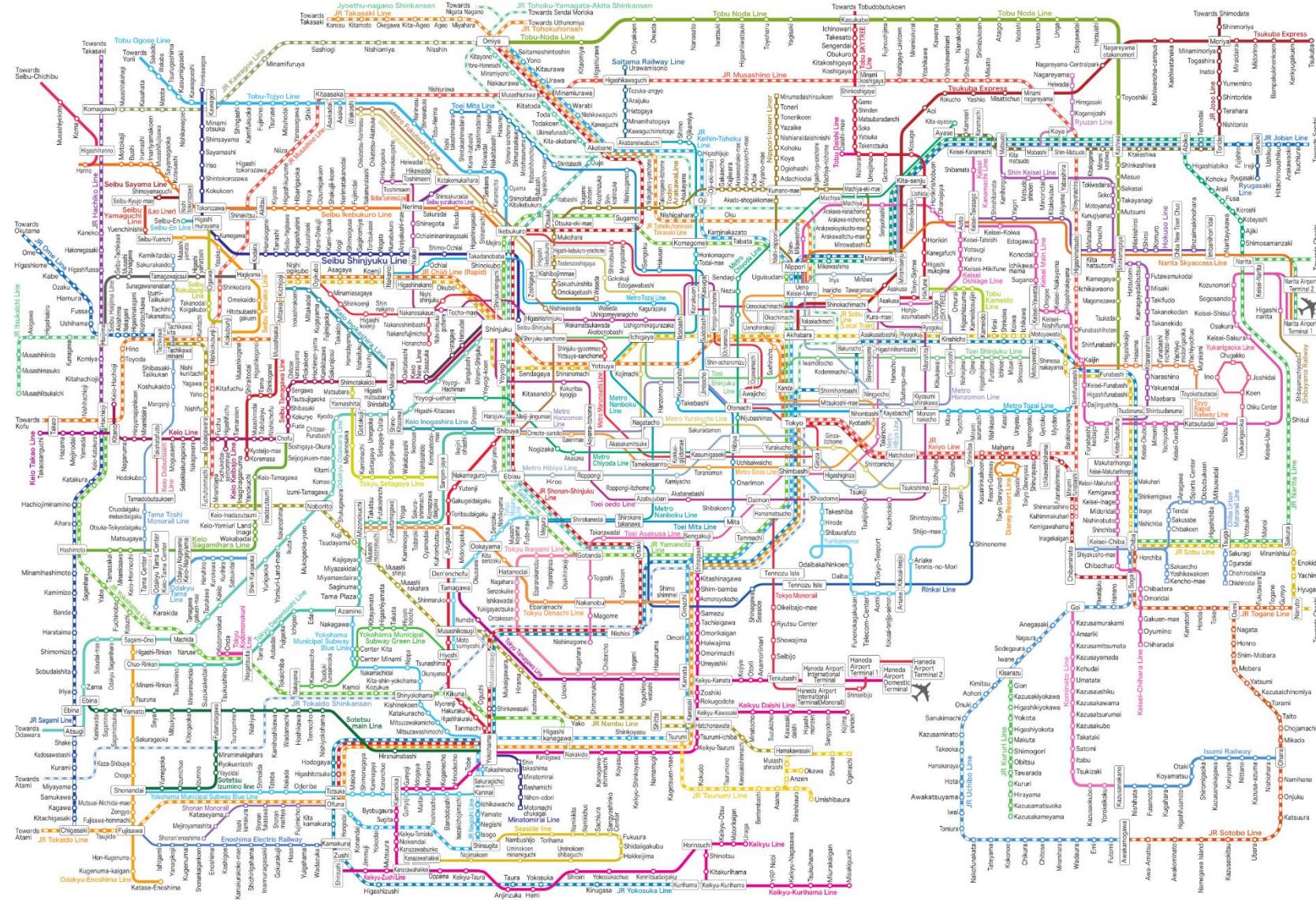

Sieci infrastrukturalne – połączenia kolejowe

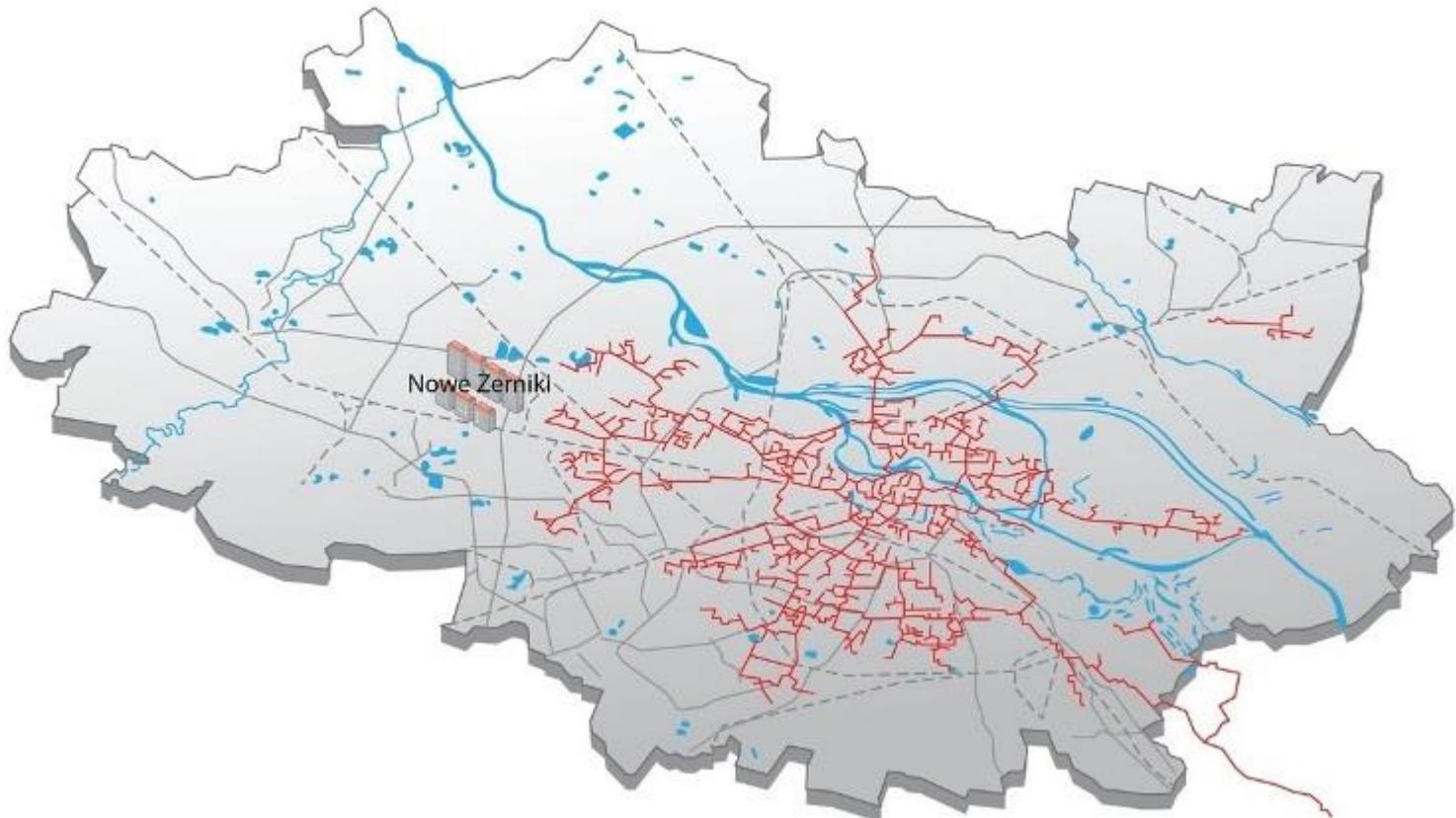

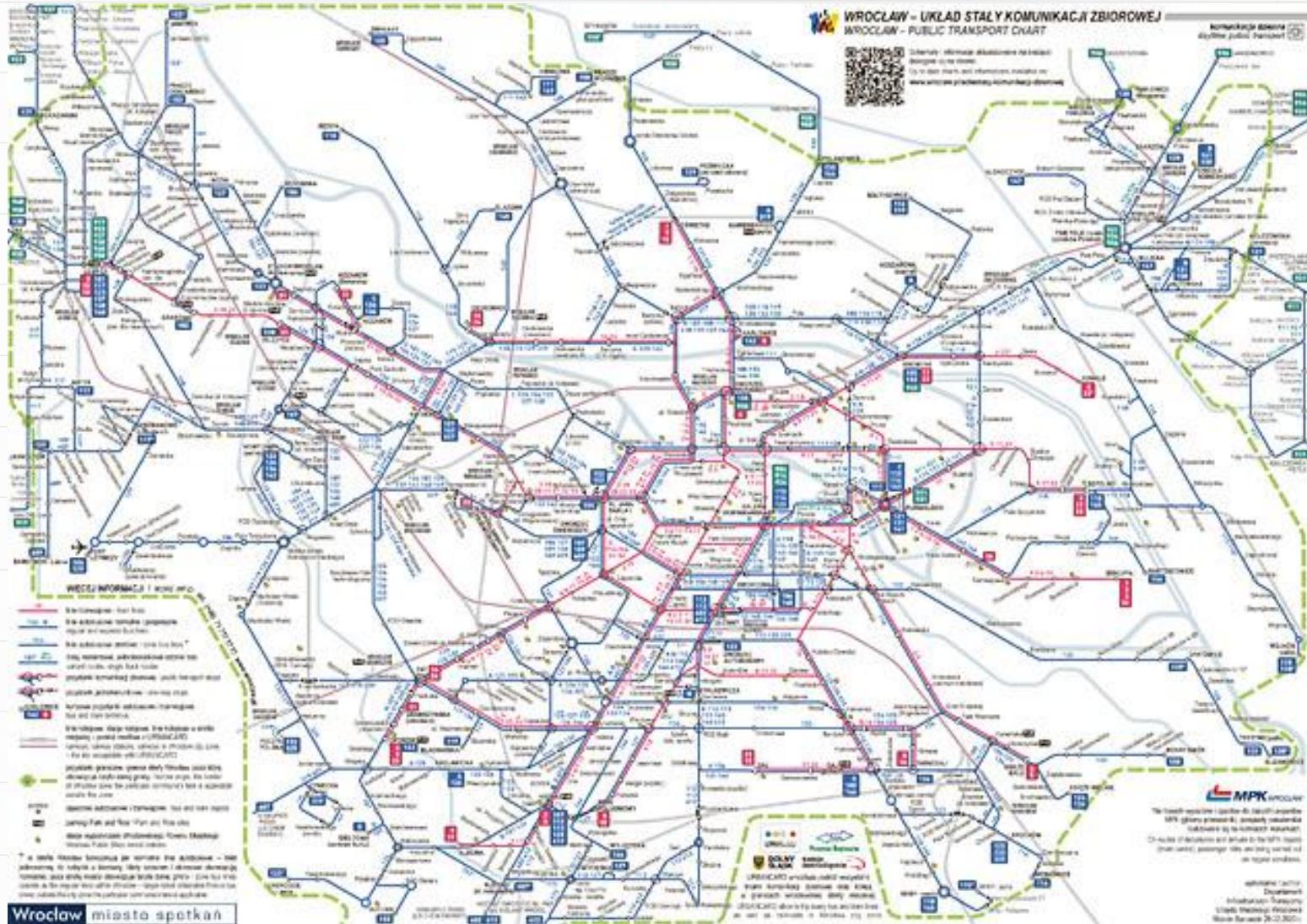
Sieci infrastrukturalne – metro

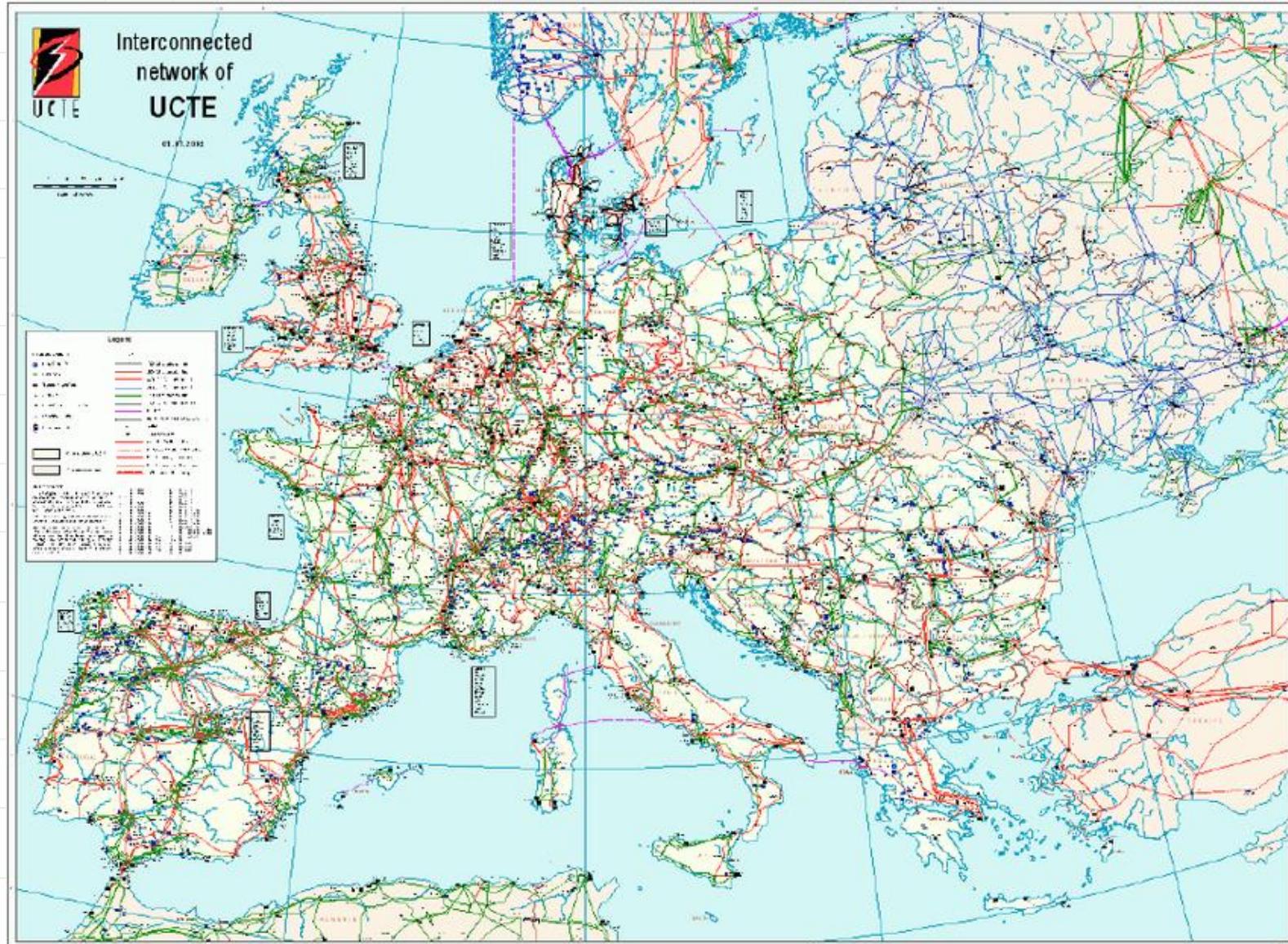
Sieci infrastrukturalne – sieć ciepłownicza

Sieci infrastrukturalne – komunikacja miejska

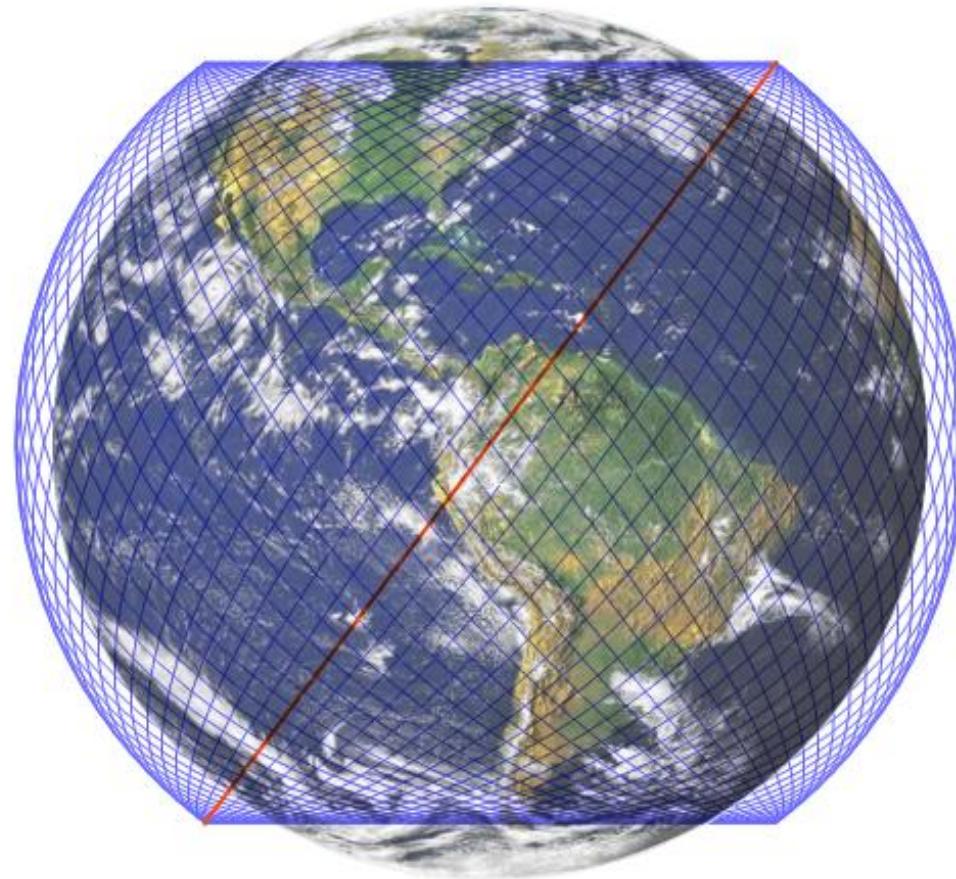
Sieci infrastrukturalne – sieć energetyczna

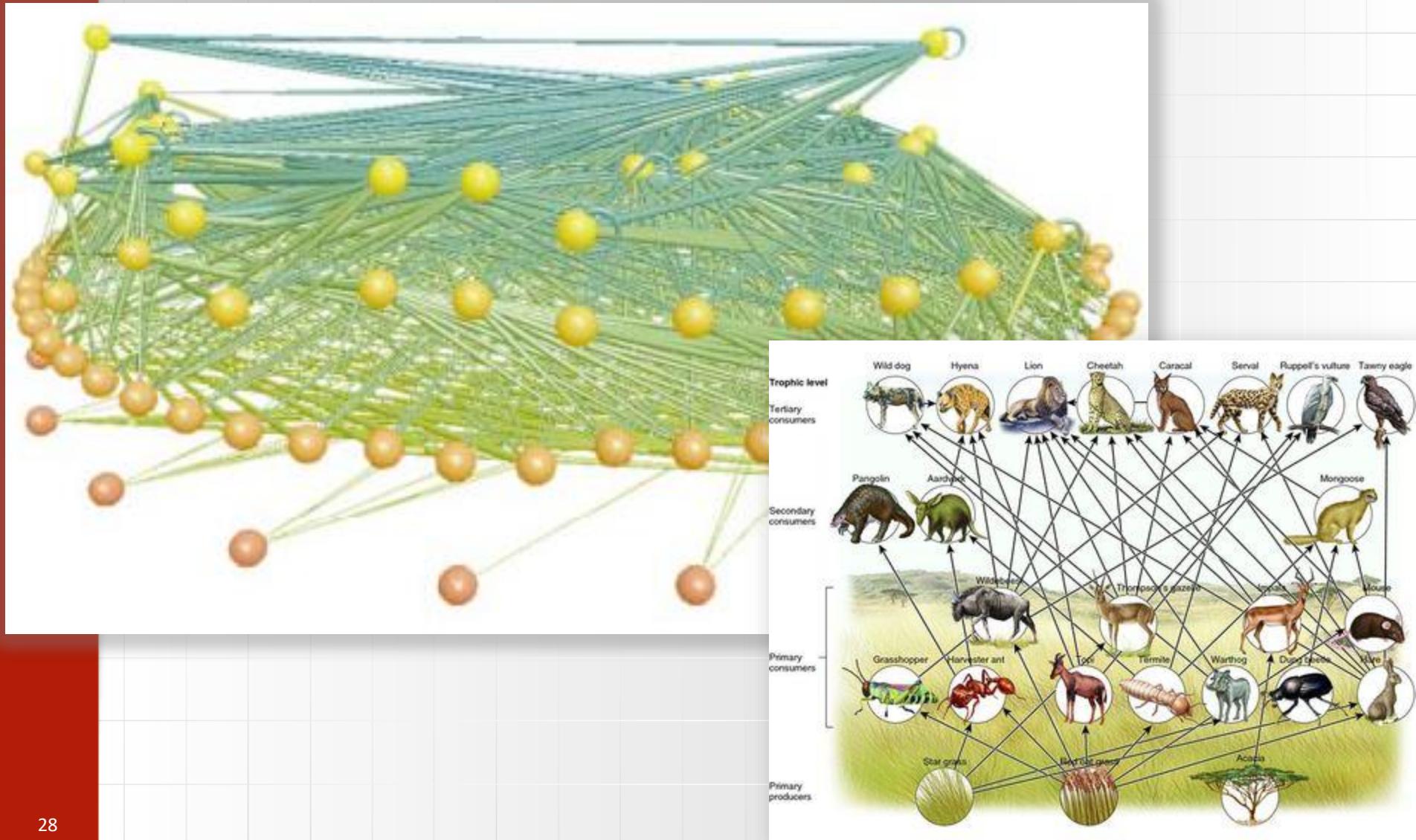
Sieci infrastrukturalne – Stalink

Starlink Initial Phase

1,584 satellites into 72 orbital planes
of 22 satellites each

Biological networks/Food chains

Uniwersalność sieci

Architektura sieci powstających w różnych dziedzinach nauki, przyrody i technologii jest do siebie bardziej podobna niż można by się tego spodziewać.

A photograph of Stephen Hawking in a zero-gravity aircraft. He is floating in the air, wearing a dark blue flight suit with "zero G" and "Hawking" patches. He has a white bandage on his right wrist and is smiling. A man in a black flight suit is holding him. The interior of the aircraft is visible, with "www.goZeroG.com" and "zero G" branding on the walls.

*„I think the next century will
be the century of complexity,“*

Stephen Hawking

Sieci sercem złożonych systemów

Za każdym **złożonym systemem** kryje się **sieć**, która definiuje interakcje między komponentami

Nigdy nie zrozumiemy złożonego systemu, dopóki nie zmapujemy i nie zrozumiemy sieci, które za nim stoją

Cechy nauki o sieciach

- *Interdyscyplinarna*
- *Empiryczna, oparta na danych*
- *Matematyczna, ilościowa*
- *Obliczeniowa*

Cechy nauki o sieciach

- *Interdyscyplinarna*
- ***Empiryczna, oparta na danych***
- *Matematyczna, ilościowa*
- *Obliczeniowa*

Cechy nauki o sieciach

- *Interdyscyplinarna*
- *Empiryczna, oparta na danych*
- ***Matematyczna, ilościowa***
- *Obliczeniowa*

Cechy nauki o sieciach

- *Interdyscyplinarna*
- *Empiryczna, oparta na danych*
- *Matematyczna, ilościowa*
- ***Obliczeniowa***

Politechnika
Wrocławska

Wpływ nauki o sieciach na dzisiejszy świat

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Wpływ ekonomiczny:

Od wyszukiwarki do mediów społecznościowych

Google (Alphabet)

2020.01.16: 1 bilion \$

2023.03.01: 1,154 biliona \$

Cisco Systems

2020.03.03: 170 miliardów \$

2023.03.01: 198 miliardów \$

Meta (Facebook)

2020.03.03: 530 miliardów \$

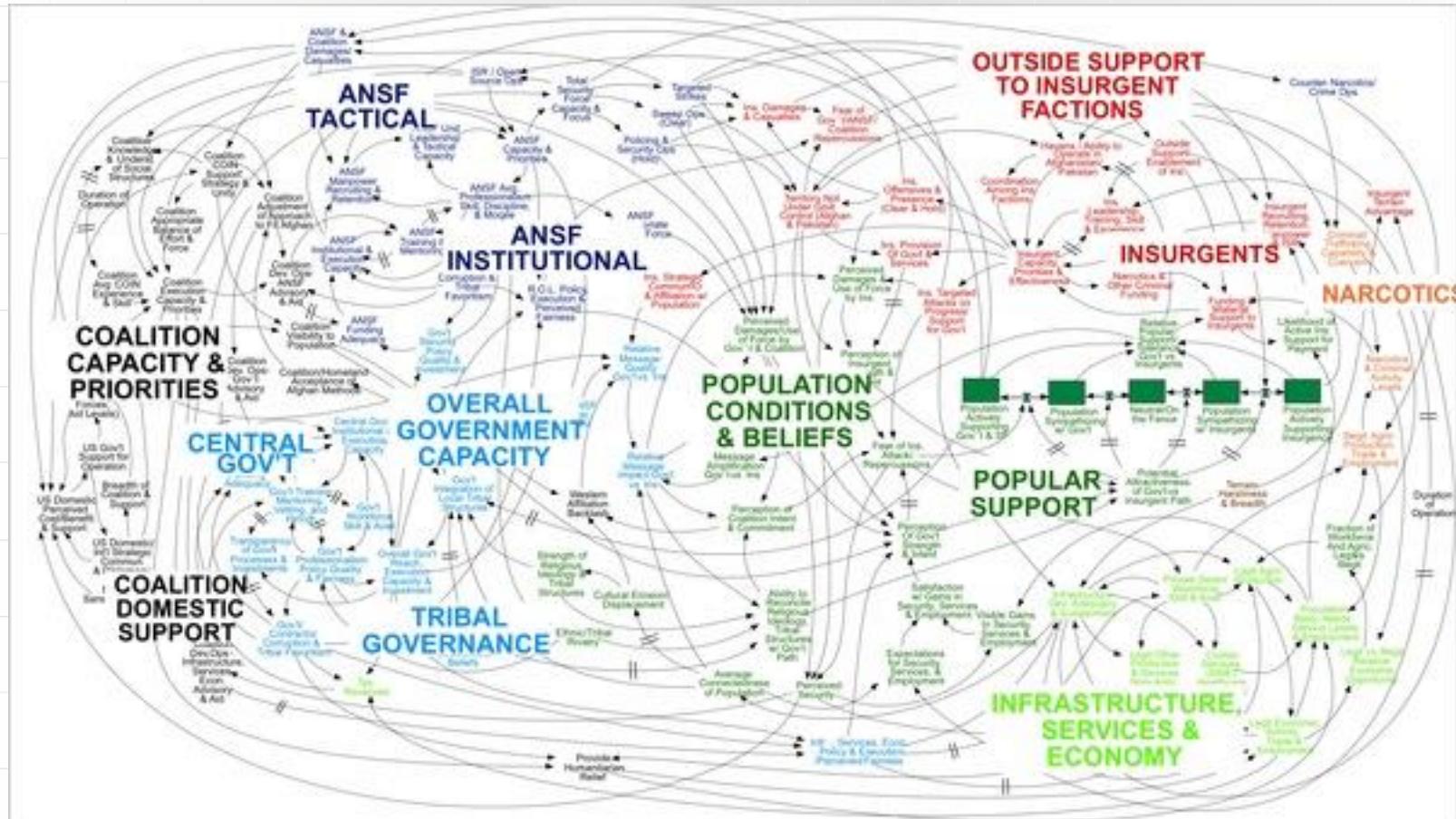
2023.03.01: 562 miliardów \$

Amazon

2020.03.03: 0,950 biliona \$

2023.03.01: 0,965 biliona \$

Bezpieczeństwo: Wojsko, policja i inne służby

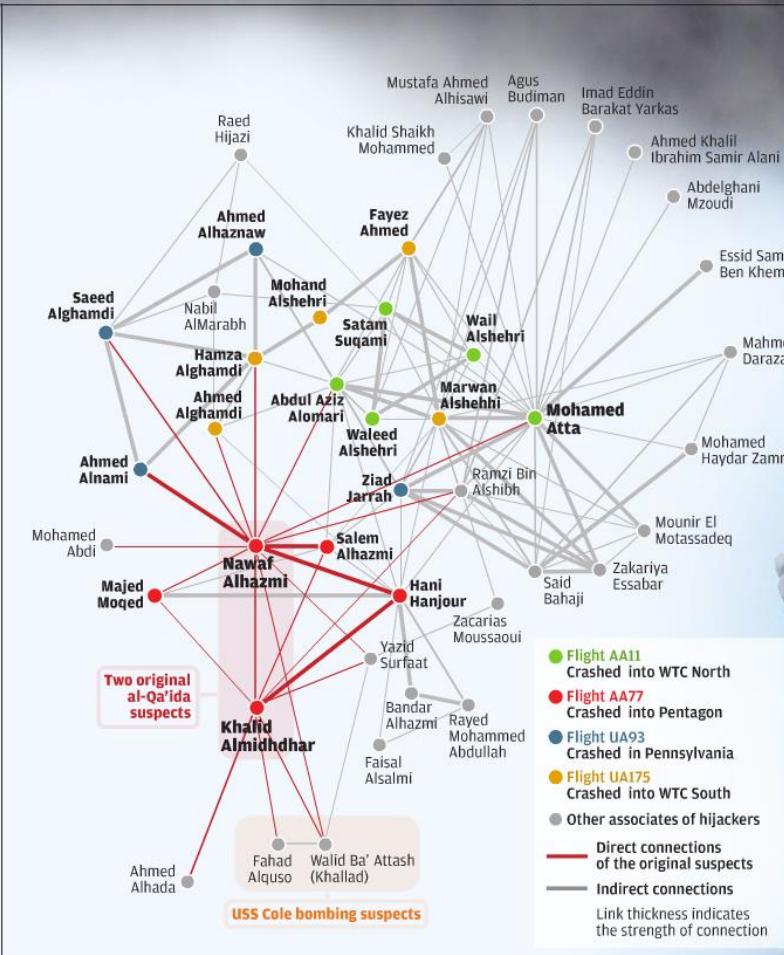
Bezpieczeństwo: Wojsko, policja i inne służby

How two names and a sheaf of newspaper cuttings revealed the 9/11 team

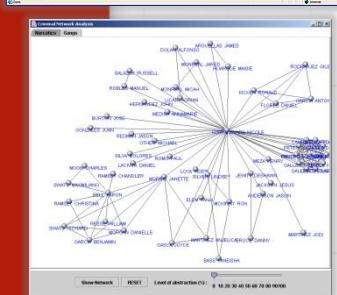
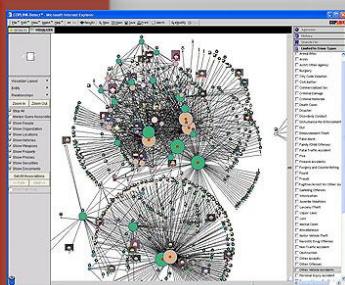
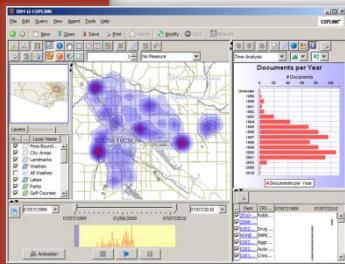
This social network of the 19 hijackers behind the 9/11 attacks in the United States, and their associates, was drawn up at the end of 2001. Valdis Krebs, a commercial consultant in network analysis, started with newspaper reports of the two original terrorist suspects, Nawaf Alhazmi and Khalid Almihdhar. He then plotted the position of the other hijackers and associates. His analysis highlighted the central role played by Mohamed Atta. It also shows the close associations between the "Hamburg cell" that Atta set up, as well as the close links with the two original suspects – critical information that may have helped to avert an attack had it been known.

Emergency services attend the scene after Flight AA77 crashes into the Pentagon

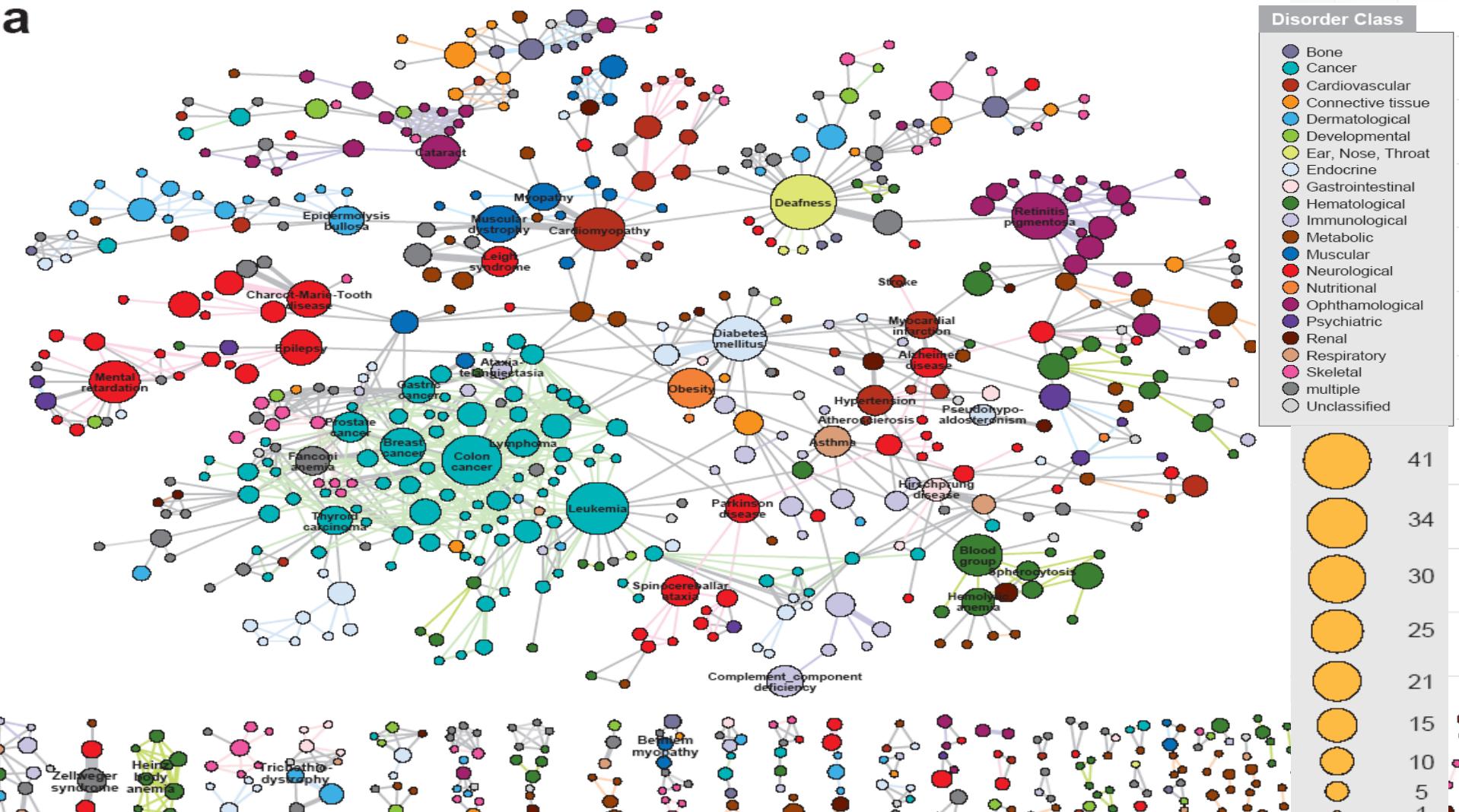

Bezpieczeństwo: Wojsko, policja i inne służby

- Prof. Hsinchun Chen
The Univ. of Arizona, AI Lab
  - **COPLINK®**: narzędzie do analizy danych w szczególności wykrywania połączeń pomiędzy podejrzanymi
  - 1998: Knowledge Computing Corp. (KCC)
  - 2009: połączenie z i2 Holding Ltd. (UK)
  - **2011**: sprzedany IBM za **500 million USD!!!**

Zdrowie: Leki, choroby, białka

a

Epidemie:

Przewidywanie rozprzestrzeniania i spowalnianie epidemii

Feb 18 2009

Chicago
New York
Los Angeles
Houston
Toronto
Vancouver
Calgary
Indianapolis

La Gloria
Sao Paulo
Mexico City
Rio De Janeiro
San Juan
Bogota

Johannesburg
Cairo
Cape Town
Nairobi

Paris
Frankfurt
Amsterdam
Rome
Milan
Moscow
Dublin

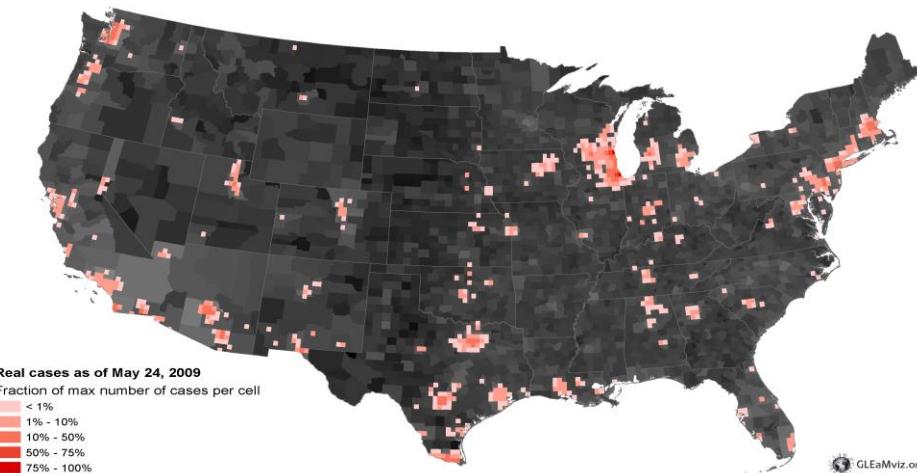
Hong Kong
Tokyo Narita
Bangkok
Singapore
Beijing
Manila

Sydney
Brisbane
Auckland
Perth

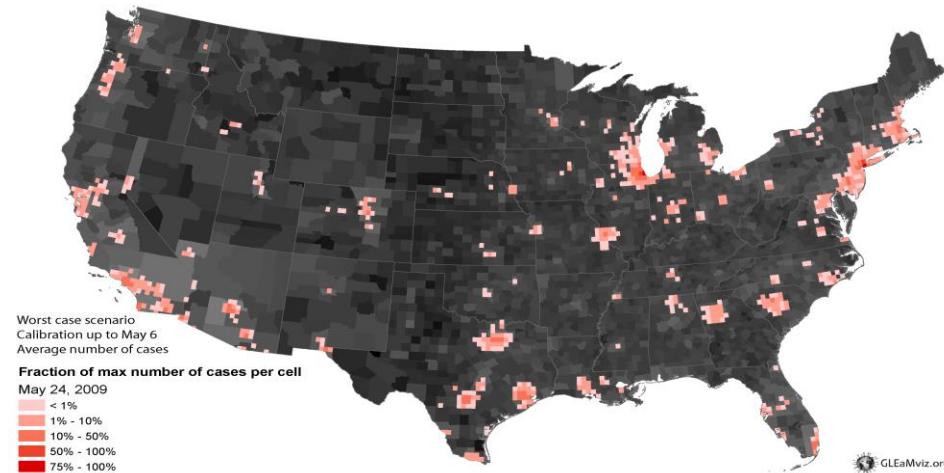
Epidemie:

Przewidywanie rozprzestrzeniania i spowalnianie epidemii

Real

Projected

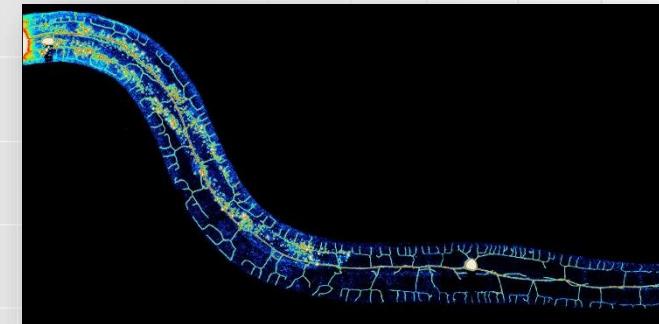
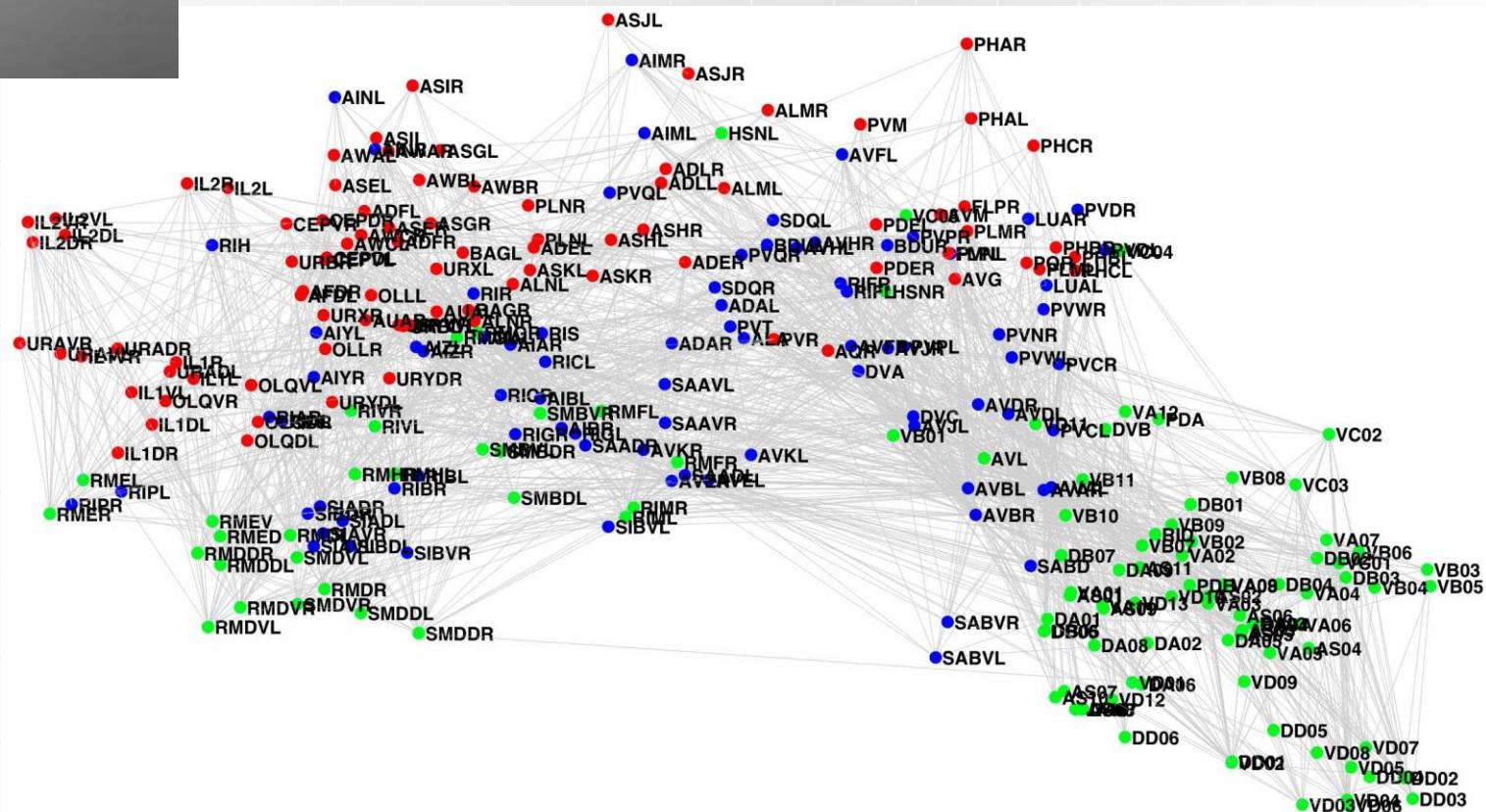

Neuronauka:

Mapowanie mózgu

- **The Human Connectome Project (HCP)**
  - USA, National Institutes of Health
  - 40+ milionów dolarów
  - 2010+
  - [Wikipedia projektu](#)
  - [Opis projektu](#)
- **Human Brain Project (HBP)**
  - EU, KE
  - 1+ miliard euro
  - 2013+
  - [Strona projektu](#)

Neuronauka: Mapowanie mózgu

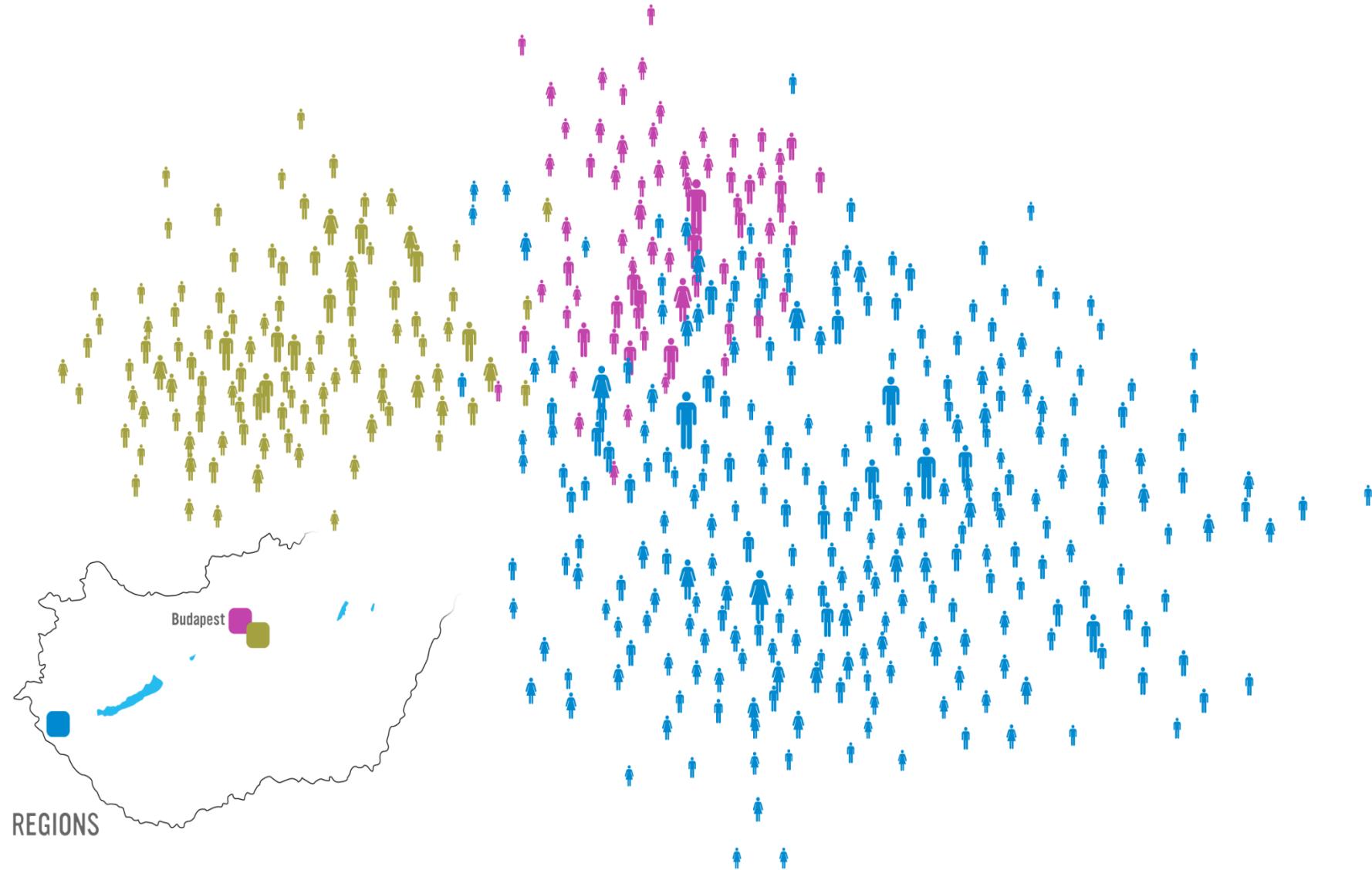

Politechnika
Wrocławska

Zarządzanie:

Odkrywanie wewnętrznej struktury organizacji

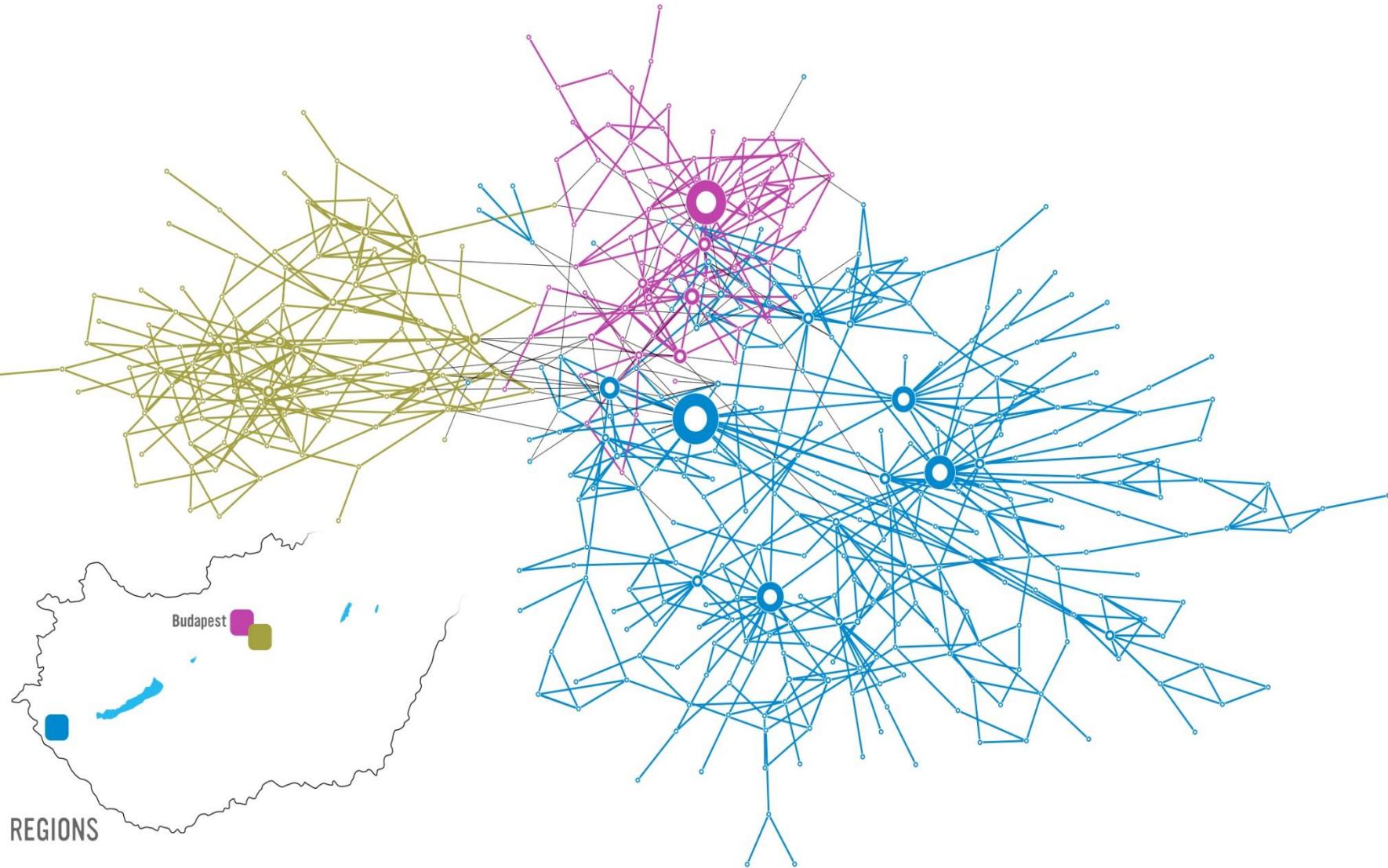

Politechnika
Wrocławskiego

Zarządzanie:

Odkrywanie wewnętrznej struktury organizacji

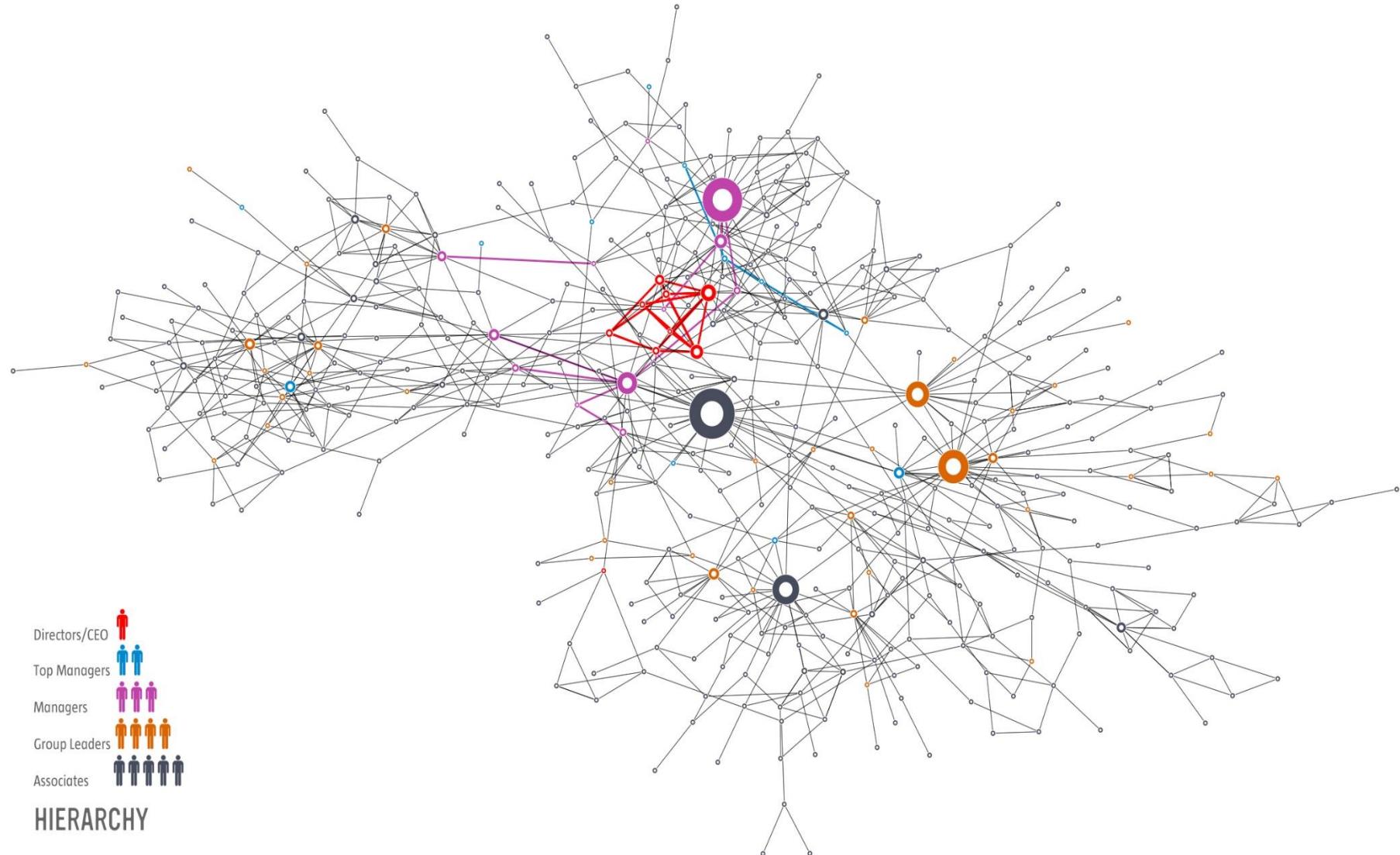

Politechnika
Wrocławska

Zarządzanie:

Odkrywanie wewnętrznej struktury organizacji

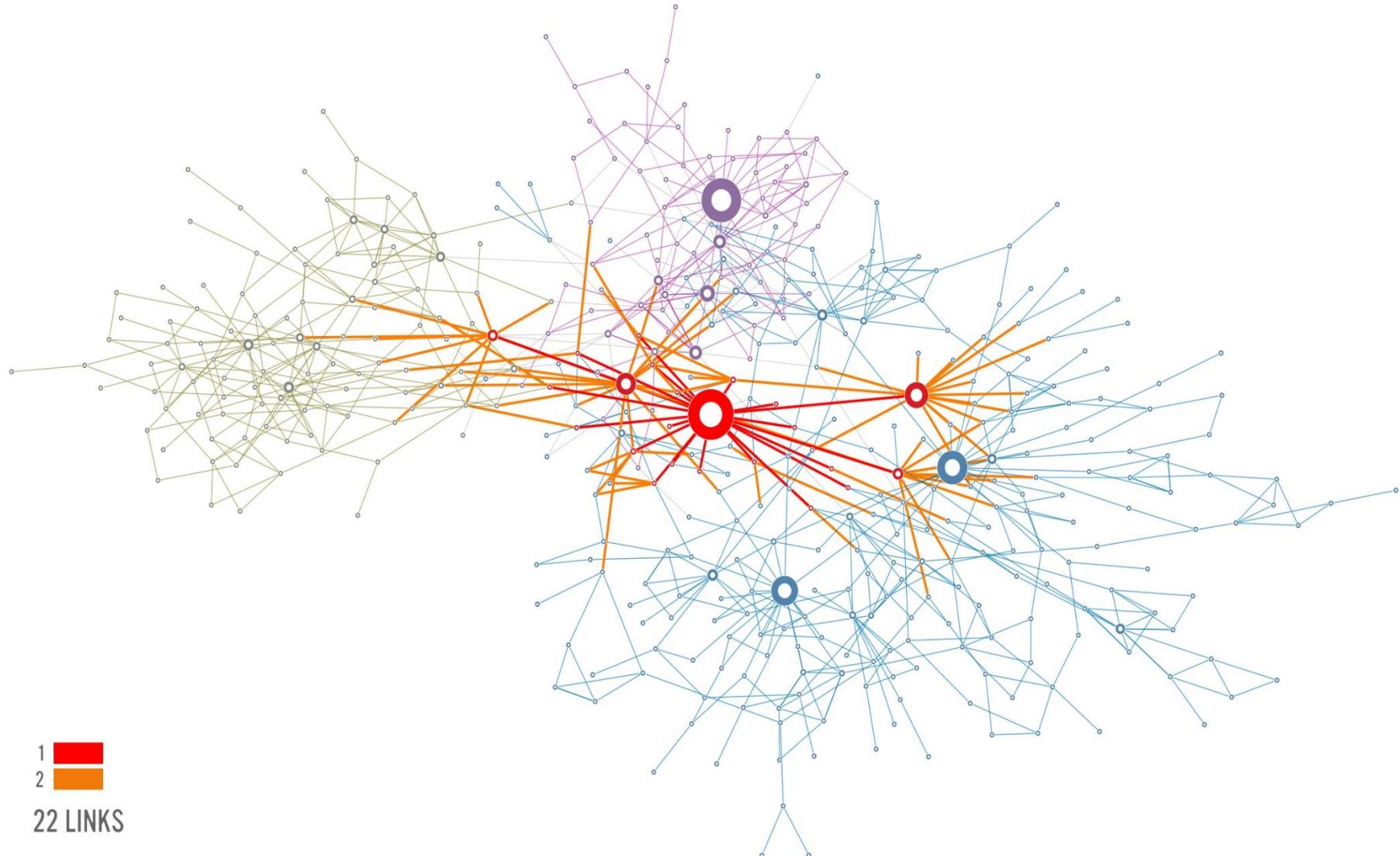

Politechnika
Wrocławskiego

Zarządzanie:

Odkrywanie wewnętrznej struktury organizacji

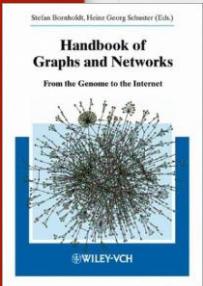

Wpływ na naukę

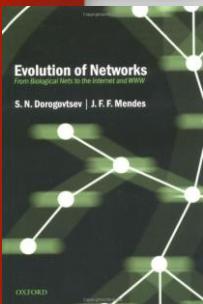
- 1998: Watts-Strogatz paper in the most cited **Nature** publication from 1998; highlighted by ISI as one of the ten most cited papers in physics in the decade after its publication.
- 1999: Barabasi and Albert paper is the most cited **Science** paper in 1999; highlighted by ISI as one of the ten most cited papers in physics in the decade after its publication.
- 2001: Pastor -Satorras and Vespignani is one of the two most cited papers among the papers published in 2001 by **Physical Review Letters**.
- 2002: Girvan-Newman is the most cited paper in 2002 **Proceedings of the National Academy of Sciences**.

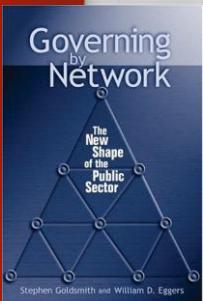
Wpływ na naukę

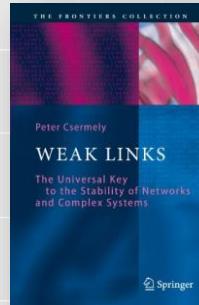
Handbook of Graphs and Networks: From the Genome to the Internet (Wiley-VCH, 2003).

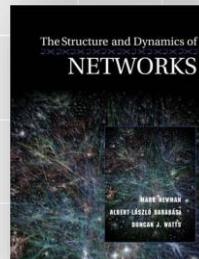
S. N. Dorogovtsev and J. F. F. Mendes,
Evolution of Networks: From Biological Nets
to the Internet and WWW (Oxford University
Press, 2003).

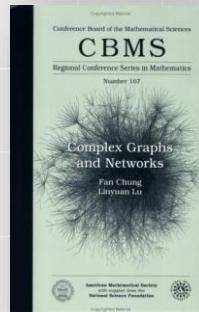
S. Goldsmith, W. D. Eggers, Governing by
Network: The New Shape of the Public Sector
(Brookings Institution Press, 2004).

P. Csermely, Weak Links: The Universal Key to the
Stability of Networks and Complex Systems (The
Frontiers Collection) (Springer, 2006), 1st edn.

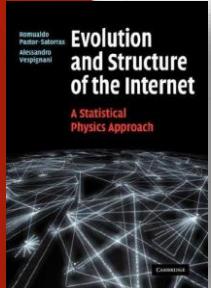

M. Newman, A.-L. Barabasi, D. J. Watts, The
Structure and Dynamics of Networks: (Princeton
Studies in Complexity) (Princeton
University Press, 2006), 1st edn.

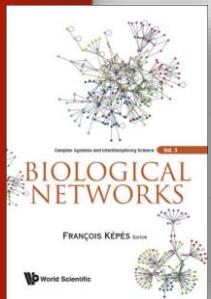

L. L. F. Chung, Complex Graphs and Networks
(CBMS Regional Conference Series in
Mathematics) (American Mathematical Society,
2006).

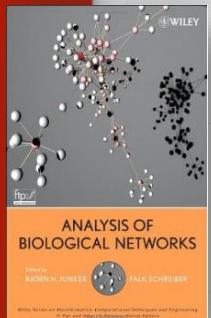
Wpływ na naukę

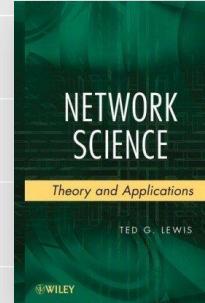
R. Pastor-Satorras, A. Vespignani, Evolution and Structure of the Internet: A Statistical Physics Approach (Cambridge University Press, 2007), rst edn.

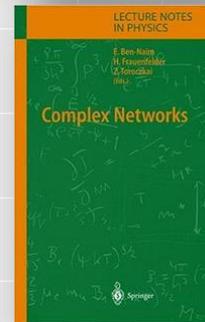
F. Kóplos, Biological Networks (Complex Systems and Interdisciplinary Science) (World Scientific Publishing Company, 2007), rst edn.

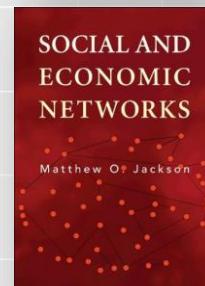
B. H. Junker, F. Schreiber, Analysis of Biological Networks (Wiley Series in Bioinformatics) (Wiley-Interscience, 2008).

T. G. Lewis, Network Science: Theory and Applications (Wiley, 2009).

E. Ben Naim, H. Frauenfelder, Z. Toroczkai, Complex Networks (Lecture Notes in Physics) (Springer, 2010), rst edn.

M. O. Jackson, Social and Economic Networks (Princeton University Press, 2010).

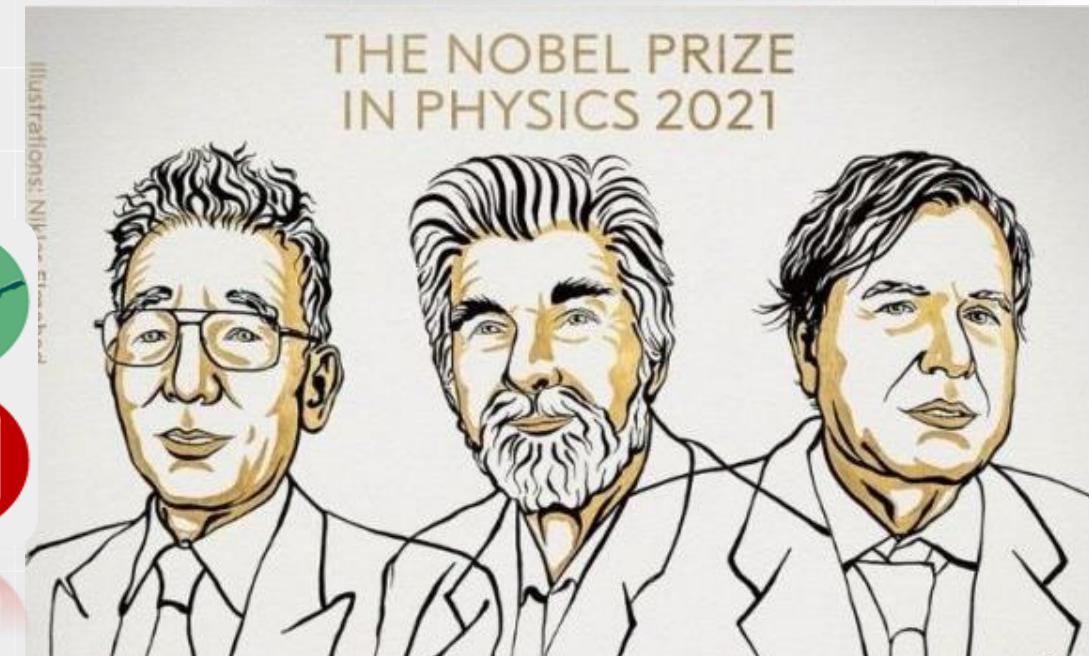
Politechnika
Wrocławska

NARODOWE CENTRUM NAUKI

Wpływ na naukę

Network Science Center
West Point

Syukuro
Manabe

Klaus
Hasselmann

Giorgio
Parisi

"for the physical modelling
of Earth's climate, quantifying
variability and reliably
predicting global warming"

"for the discovery of the
interplay of disorder and
fluctuations in physical
systems from atomic
to planetary scales"

THE ROYAL SWEDISH ACADEMY OF SCIENCES

Human Brain Project

Wpływ na naukę

- Duże uniwersytety mają wydziały, instytuty zajmujące się nauką o sieciach i kształceniem w tym obszarze

Northeastern University
Network Science Institute

SCNARC
SOCIAL COGNITIVE NETWORKS
ACADEMIC RESEARCH CENTER

CENTER FOR
NETWORK SCIENCE

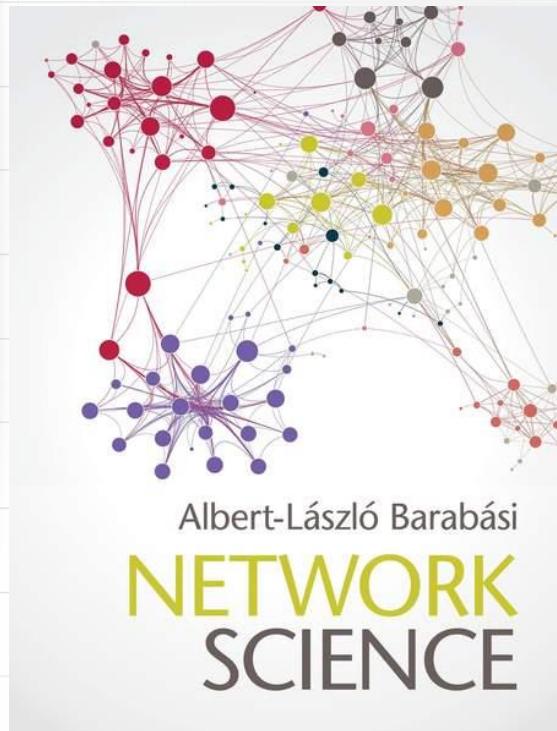
- 2014 Northeastern University i Central European University uruchomili program doktoratów z nauk o sieciach

NETWORK SCIENCE
PHD PROGRAM @ NORTHEASTERN

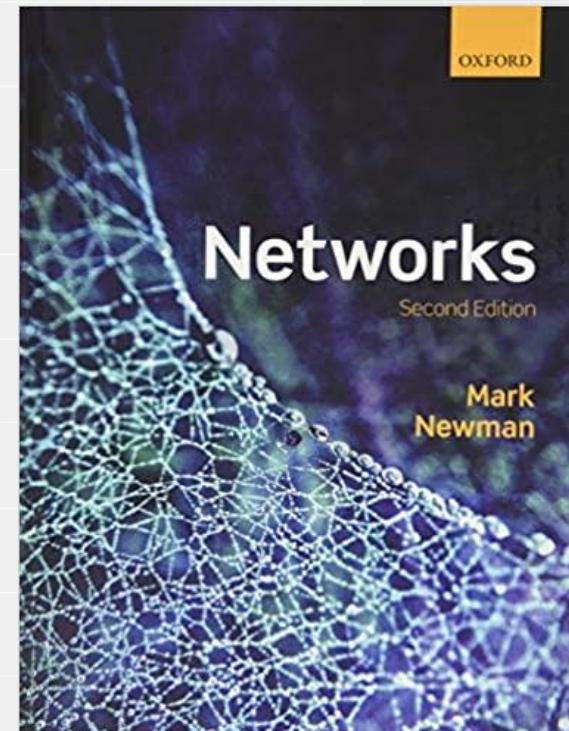

Wpływ na naukę

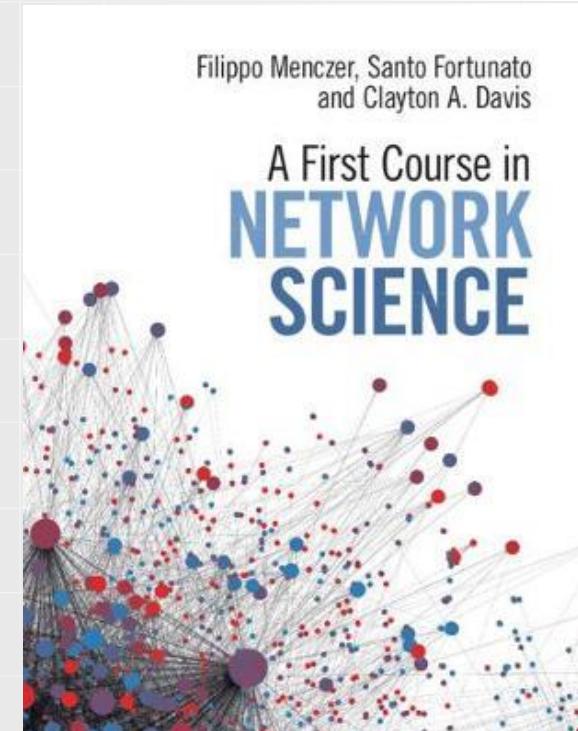
2016

2018

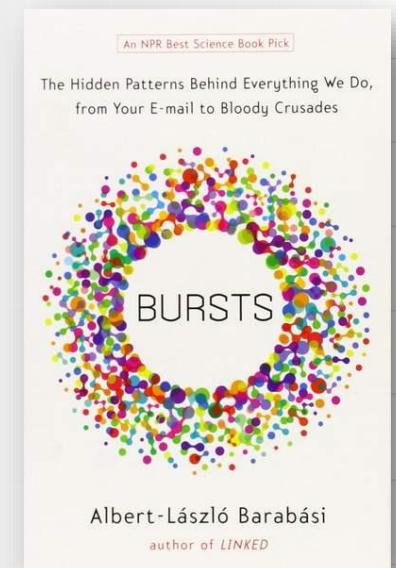
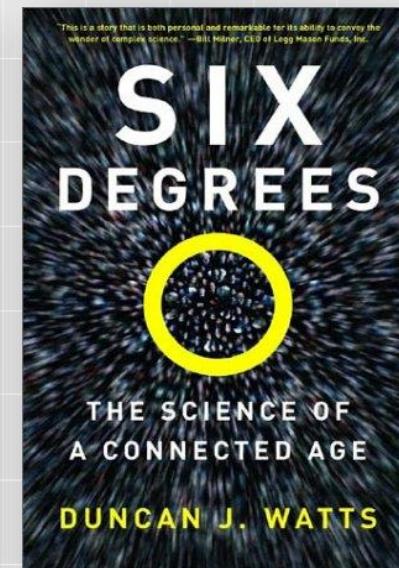
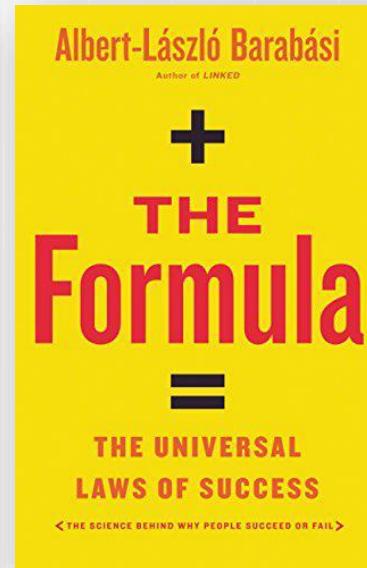
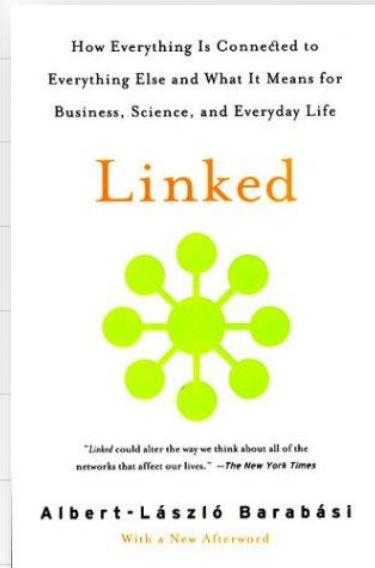

2020

Literatura popularno-naukowa

Dyskusja

- Czy jest potrzeba dalszego zajmowania się nauką o sieciach?
- Czy jest do czegoś potrzebne?
  - Jeżeli nie to dlaczego?
  - Jeżeli tak do dlaczego?

Pytania

?